

MARIA CASARES

Filla e neta de burgueses da Coruña, María Casares naceu nun ambiente cultivado, o 21 de novembro de 1922. O seu nome familiar foi *Vitola*. Finou en Alloue, Francia, o 22 de novembro de 1996.

María Casares marchou de Galicia ós nove anos. Nunca quixo volver á terra. Segundo ela, a súa herdanza cultural foi: *"unha*

saúde a toda proba, o sentido do vaivén das estacións, o gusto pola natureza, o poder da concentración e da imaxinación, o gusto polos universos poéticos, un carácter forte, unha aceptación viva da vida e da morte..." (da súa autobiografía *Residente Privilexiada*)

Os seus primeiros pasos no teatro son en Madrid, onde a familia se desprazara tralo nomeamento de Casares Quiroga como Ministro da República. Interpreta a unha meiga chepuda nunha peza de Benavente. Noutra representación coñece a Valle Inclán e a Federico García Lorca. Mais daquela, o seu interese polo teatro aínda non estaba consolidado.

O pai, Santiago Casares Quiroga, foi ministro de Mariña, Gobernación, Xefe do Goberno e Ministro da Guerra, sucesivamente, no Goberno de Azaña. Tralo golpe de 1936, Quiroga exíliase en Londres, logo en París. Seguiría moi vencellado á súa filla ata o final.

A nai, Gloria Pérez, de forte personalidade, era filla dunha cigarreira. Viviu con Santiago Casares Quiroga un matrimonio de apariencia, sendo amante na

realidade de Enrique López Tolentino, con quen a mesma María Casares mantería unha relación.

Cando estoura a Guerra Civil, en xullo de 1936, María Casares decide converterse en enfermeira. Os feridos comezan a chegar e sofre varios shocks que fan que o pai a retire do exercicio. Logo marcharán a Barcelona e de alí saltarán a Francia. O apelido Casares Quiroga (cartos a penas teñen) axúdalles a sobrevivir.

O interese de María Casares polo teatro, á parte dalgunhas obras escolares ou na casa, comezou ó pouco de chegar a Francia e animada pola súa nai. O seu carácter teimudo levouna a traballar arreo e a irse perfeccionando na interpretación. A pesar das dificultades que lle deu o seu acento e o escaso dominio do idioma para entrar no conservatorio, no terceiro intento acadou ser admitida coma alumna en 1941, sendo moi valorada a súa actuación polos avaliadores. Remata os estudos cun exame final no que interpreta a traxedia "*Berenice*" polo que obtén un accésit.

O seu primeiro papel profesional foi o da prostituta Elicia na obra "*A celestina*" no teatro Montparnasse. Axiña acada o protagonismo en "*Deirdre das Dores*", que representa no teato Les Mathurins, que se convertirá nunha casa para a nova actriz na que gozaría do respecto e admiración de todos durante os tres anos da súa estancia. O teatro era unha das primeiras salas independentes que primaban o

teatro de texto fronte ás grandes montaxes. María convértese tamén na protagonista de "*O malentendido*", a primeira peza teatral de quen será o seu amante durante anos, Albert Camus. Con apenas vinte anos, comeza a ser coñecida e admirada en todo París, tendo que rexeitar a numerosos pretendentes. Entra no cinema cun papel secundario nunha película de Marcel Carné, "*Os nenos do paraíso*" e pouco despois, en 1944 protagoniza "*As damas do Bosque de Boloña*" de Robert Bresson. Acada o papel protagonista na estrea de "*Estado*

María Casares con Albert Camus

de sitio", de Camus, e comeza a súa relación con Sartre, Simone de Beauvoir, Picasso ou Cocteau.

Dirixida por Jean Cocteau roda a película "Orpheo" (1950) xunto ó actor francés Jean Marais. A súa popularidade xa é universal.

Ten vinteseite anos cando entra na Comédie Française, grupo teatral con sede no teatro Odeón. Representa aquí "Seis personaxes en busca de autor" e a Xoana de Arco, entre outros papeis. Tamén participa na adaptación de "A devoción da Cruz", de Calderón de la Barca que realizou Camus.

Durante seis anos colabora co Teatro Nacional Popular (TNP), compañía pública cunha forte preocupación social, e participa na creación e potenciamento do festival de Avignon. Tanto a compañía coma o festival acadan un inmenso prestixio, e María interpreta intensamente: Lady Macbeth, María Tudor, Ana Petrova... En obras de Shakespeare, Victor Hugo ou Chekhov entre moitos outros.

En 1960 sacúdea a morte de Camus nun accidente de tráfico. En 1957 realiza unha xira co TNP por Sudamérica, durante a que é homenaxada polos exiliados galegos (Blanco amor, Dieste, Seoane, Laxeiro...) e se produce o reencontro coa súa lingua.

"Agrádame estar entre a miña xente, en París non me é posible falar galego aínda que vou a Radio París ós recitais. Rosalía é a miña favorita pero tamén Curros, o da esperanza ". "...ás veces, de súpeto, á volta dun camiño ou en calquera esquina urbana atopo a saudade. Daquela querería voltar. Nese mesmo instante. Pero todos nos debemos a un mandato que temos que cumprir. Pero aínda teño futuro por diante, e nese futuro véxome en Galicia, polos camiños de Galicia representando para o meu pobo de dándolle o mellor do meu espírito". "Son unha parte de Galicia, non o podo evitar".

En Francia foi unha das actrices máis respetadas e aclamadas, non só polo conxunto da profesión e da crítica, sinon tamén do propio público. A "culpa" de que nola "roubasen" foi, indudablemente, da guerra. Pero o arte é universal, e alí, ou aquí, ou a miles de kilómetros de ningún sitio, si unha estrela brila con tanta forza, da luz o mundo enteiro. Eso ocorreu con ela.

En 1975 volta a Madrid en tren, e de novo o ano seguinte para representar "*El adefesio*" de Alberti. Durante as representacións enferma de Hepatite en Barcelona e volta á súa casa de campo en Charente, donde comeza a redacción das súas memorias, que titularía "*Residente Privilexiada*" e que acadarían un grande éxito de público.

Logo de moitos anos de relación casa en 1978 con André Schlessler, un actor secundario que coñecera durante a súa participación no TNP, nun acto que María interpreta coma unha unión simbólica a Francia, país do que obtén así a nacionalidade que aínda non quixera.

Durante os anos oitenta representa obras coma "*A noite de madame Lucienne*", dirixida por Jorge Lavelli, con quen volta traballar nas "*Comedias bárbaras*" de Valle-Inclán, que representa en español en París. Outras obras nas que participa son "*Dostoievski vai á praia*" de Marcos Antonio de la Parra ou "*Mein Kampf*", unha sátira sobre o nazismo.

Os recoñecementos chegan cando xa leva máis de corenta anos de carreira. En 1989 acada o premio Molière á mellor actriz de teatro e é nominada ós César. Recibe do goberno francés o Premio Nacional de Teatro, e desde España entréganlle a Medalla ó Mérito de Belas Artes. Obtén o premio Segismundo da Asociación de Directores de España e a medalla Castelao da Xunta, que non acode a recoller.

No ano de 1996, María Casares aceptará que os premios de teatro de Galicia levasen o seu nome, a petición da Asociación de Actores, Directores e Técnicos de Escea.

Morre nese mesmo ano.

Tesón, rigor, talento... e insobornable espírito de superación: luz universal a de María Casares.